

Spis treści

Wstęp	11
1. Specyfika umiejętności słuchania	17
1.1. Biologiczne i neurologiczne podstawy słyszenia i słuchania	17
1.2. Psychologiczne podstawy słuchania	19
1.2.1. Recepcja, percepcja, rozumienie wypowiedzi	19
1.2.2. Proces percepcji tekstu mówionego	27
1.2.2.1. Teorie i modele percepcji tekstu	27
1.2.2.2. Etapy percepcji tekstu i składowe umiejętności	32
1.2.3. Procesy poznawcze zaangażowane w percepcję słuchową	36
1.2.3.1. Uwaga a rozumienie tekstu	37
1.2.3.2. Pamięć a rozumienie tekstu	38
1.2.3.3. Pozostałe procesy poznawcze zaangażowane w percepcję słuchową	43
1.3. Lingwistyczne podstawy słuchania	45
1.3.1. Rodzaje słuchu a odbiór dźwięków mowy	46
1.3.2. Tekst, gatunek, dyskurs a percepcja wypowiedzi	52
1.3.3. Rodzaje słuchanych tekstów	59
1.3.3.1. Teksty mówione	60
1.3.3.1.1. Teksty audialne	67
1.3.3.1.2. Teksty audiowizualne	69
1.4. Komunikacyjne podstawy słuchania	71
1.4.1. Bariery w słuchaniu	74
1.4.2. Słuchanie empatyczne	76
1.4.3. Aktywne słuchanie	78
1.5. Podsumowanie	82
2. Umiejętność słuchania i jej diagnoza w edukacji szkolnej	85
2.1. Umiejętność słuchania w L1	85
2.1.1. Umiejętność słuchania w podstawach programowych języka polskiego	86
2.1.1.1. Podstawa programowa języka polskiego z 1999 roku ...	86
2.1.1.2. Podstawa programowa języka polskiego z 2002 roku ...	89
2.1.1.3. Podstawa programowa języka polskiego z 2008 roku ...	91

2.1.1.4. Podstawa programowa języka polskiego z 2017 i 2018 roku	95
2.1.1.5. Podsumowanie	100
2.1.2. Diagnoza umiejętności słuchania w L1	102
2.2. Umiejętność słuchania w L2	103
2.2.1. Umiejętność słuchania w wybranych dokumentach regulujących nauczanie L2	105
2.2.1.1. Umiejętność słuchania w Europejskim Systemie Opisu Kształcenia Językowego (ESOKJ).	105
2.2.1.2. Standardy wymagań egzaminacyjnych z języka polskiego jako obcego	114
2.2.1.3. Podstawa programowa języka obcego z 2017 i 2018 roku	120
2.2.1.4. Podsumowanie	124
2.2.2. Diagnoza umiejętności słuchania w L2	125
2.2.2.1. Test słuchania jako narzędzie	125
2.2.2.2. Rodzaje zadań w teście słuchania	127
2.2.2.3. Zasady konstruowania zadań w teście słuchania.	129
2.2.2.4. Podsumowanie	131
2.3. Umiejętność słuchania w L1 i L2 – podsumowanie	132
3. Umiejętność słuchania uczniów szkoły podstawowej	137
3.1. Metodologiczne aspekty badania umiejętności słuchania uczniów szkół podstawowych	137
3.1.1. Cele badania	139
3.1.2. Próba badawcza.	140
3.1.3. Hipotezy badawcze	142
3.1.4. Narzędzie badawcze	143
3.1.5. Sposób opracowania zebranych danych	149
3.2. Słuchanie piosenki popularnej.	150
3.2.1. Słuchanie piosenki popularnej przez czwartoklasistów	152
3.2.2. Słuchanie piosenki popularnej przez ósmoklasistów	155
3.2.3. Słuchanie piosenki popularnej przez uczniów szkoly podstawowej – analiza porównawcza	158
3.3. Słuchanie audycji radiowej	161
3.3.1. Słuchanie audycji radiowej przez czwartoklasistów	163
3.3.2. Słuchanie audycji radiowej przez ósmoklasistów	166
3.3.3. Słuchanie audycji radiowej przez uczniów szkoły podstawowej – analiza porównawcza	170
3.4. Słuchanie wywiadu	173
3.4.1. Słuchanie wywiadu przez czwartoklasistów	174
3.4.2. Słuchanie wywiadu przez ósmoklasistów	177
3.4.3. Słuchanie wywiadu przez uczniów szkoły podstawowej – analiza porównawcza	181
3.5. Umiejętność słuchania uczniów klas IV i VIII – wnioski końcowe	184
3.5.1. Osiągnięcia uczniów a gatunek tekstu.	184
3.5.2. Osiągnięcia uczniów a typ sprawności percepcyjnych	187
3.5.3. Osiągnięcia uczniów a poziom odbioru tekstu.	189
3.5.4. Osiągnięcia uczniów a rodzaj sprawności	191

3.5.5. Osiągnięcia uczniów w ramach elementarnych sprawności percepcyjnych	194
3.5.6. Poziom umiejętności słuchania uczniów szkół podstawowych	198
3.5.7. Podsumowanie	203
4. Profilaktyka w zakresie umiejętności słuchania	207
4.1. Cele kształcenia umiejętności słuchania w szkole podstawowej	208
4.2. Zasady kształcenia umiejętności słuchania w szkole podstawowej	210
4.3. Metodyka kształcenia umiejętności słuchania – przegląd propozycji	212
4.3.1. Teksty do rozwoju umiejętności słuchania	214
4.3.2. Strategie wykorzystywane podczas słuchania tekstu	218
4.3.3. Typy zadań dydaktycznych	222
4.4. Podsumowanie	230
5. Przykładowe zadania dydaktyczne	231
5.1. Transkrypcja tekstu	231
5.2. Zadania dydaktyczne	232
Zakończenie	251
Aneks	253
Spis schematów	255
Spis tabel	257
Spis wykresów	261
Bibliografia	263
Wykaz źródeł internetowych	273
Summary	275